

**CONSILIUL
AUDIOVIZUALULUI
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**THE AUDIOVISUAL
COUNCIL OF THE
REPUBLIC OF MOLDOVA**

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

MD-2012, Chișinău, str. V. Pârcălab nr. 46
Tel.: (+373 22) 27-75-51, fax: (+373 22) 27-74-71
e-mail: office@cca.md, <http://www.audiovizual.md>

DECIZIA nr. 107
din 08 aprilie 2022

Cu privire la examinarea rezultatelor monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, urmare a sesizării Asociației Obștești Comunitatea „WatchDog.MD”

În data de 16 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a recepționat petiția președintelui AO Comunitatea „WatchDog.MD”, Valeriu Pașa, prin care atenționează că la 15 martie 2022, serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, în cadrul principalului buletin informativ de la ora 19:00, a difuzat o știre cu caracter manipulator despre decretarea zilei de doliu în Donețk, în legătură cu bombardarea acestuia cu complexul de rachete „Tochka-U” de către „forțele ucrainene de securitate”.

Petiționarul susține că știrea mediatizată de serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova” *„se bazează în exclusivitate pe o declarație ce aparține lui Denis Pușilin, fără a menționa opinia părții ucrainene, ceea ce contravine unei reflectări imparțiale a evenimentelor, a prezentării echilibrate a diferitor opinii, dar și faptul că informația nu a fost verificată și documentată suficient, din moment ce nu au fost prezentate circumstanțele producerii incidentului relatat în știre”*.

Valeriu Pașa invocă faptul că la difuzarea știrii menționate, serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova” nu a ținut cont de dispozițiile art. 13 alin. (1) lit. b) și alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale.

Președintele AO Comunitatea „WatchDog.MD” solicită examinarea sesizării și aplicarea sancțiunii prevăzută de legislația în vigoare.

În temeiul prevederilor art. 83 alin. (2) din Codul serviciilor media audiovizuale, precum și în scopul examinării obiective a tuturor circumstanțelor sesizate, Consiliul Audiovizualului a solicitat, prin scrisoarea nr. 310 din 18 martie 2022, „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, prezentarea opiniei asupra celor invocate în sesizarea președintelui AO Comunitatea „WatchDog.MD”, Valeriu Pașa.

Pe data de 07 aprilie 2022, „TV Comunicații-Grup” SRL a comunicat următoarele: *„Considerăm că concluziile prezentate de AO „WatchDog.MD” sunt unele declarative și subiective, având scopul discreditarea postului de televiziune „RTR Moldova”*.

Așadar, în cadrul noutății despre ziua de doliu în Donetk a fost prezentată doar o scurtă informație, și anume un citat al liderului Denis Pușilin de pe pagina sa de Telegram, dar nu opinia prezentatorului sau a postului TV în sine. Totodată, la data difuzării știrilor (15.03.2022) careva comentarii oficiale ale autorităților ucrainene cu privire la ziua de doliu nu erau publicate pe paginile lor oficiale sau difuzate prin alte surse, prin urmare postul TV era în imposibilitate de a prezenta opinia părții opuse.

La etapă de pregătire a programului au fost verificate atât paginile oficiale ale Ministerului Apărării al Ucrainei (<https://www.mil.gov.ua/>), (<https://www.facebook.com/MinistryofDefence.LA>), cât și pagina președintelui Ucrainei (<https://www.president.gov.ua/ru>), prin ce se constată că furnizorul de servicii media a făcut tot posibilul pentru a reprezenta opinii diferite.

Ce se referă la verificarea informației sub aspect factologic și prezentarea faptelor care ar demonstra cele relatate în cadrul știrii, comunicăm că, în timp de război, furnizorul nu are posibilitatea să verifice cele întâmplate, iar atunci informațiile recente se pot baza doar pe comentariile oficialilor, așa cum a fost în acest caz. De asemenea, vă reamintim că conform art. 7 alin. (1): „Statul garantează libertatea de exprimare furnizorilor de servicii media și distribuitorilor de servicii media”, iar în conformitate cu art. 8 alin. (1): „Furnizorii de servicii media au dreptul să decidă independent și liber asupra conținutului serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu legislația privind serviciile media audiovizuale și condițiile licenței de emisie”.

Dacă respectăm logica petiționarului, atunci niciun postul TV nu poate oferi informații, de exemplu ca în cazul bombardării orașelor ucrainene, fără a prezenta comentarii din partea Rusiei în aceeași știre. Logica dată contravine obligației furnizorului de a furniza știrile despre realitățile din țară și din lume.

De la începutul conflictului din regiune, majoritatea posturilor TV care difuzează programe în limba română au prezentat, în cele mai multe cazuri, informații despre război, prezentând doar informații preluate din surse ucrainene sau internaționale, fără niciun comentariu din Rusia. Cu toate acestea, posturile TV menționate nu au fost monitorizate sau sancționate pentru nerespectarea art. 13 din Cod, și acest lucru încalcă principiul egalității între furnizorii de servicii media și principiul echității din partea CA.

Considerăm că într-o astfel de situație, toate posturile de televiziune care au difuzat informații despre bombardarea unui anumit teritoriu din Ucraina urmează să fie monitorizate pentru prezența în știri a confirmării oficiale a ambelor părți ale conflictului despre un eveniment.

În rezultatul celor expuse, considerăm că petiția depusă de AO „WatchDog MD” urmează să fie respinsă ca neîntemeiată”.

În conformitate cu prevederile art. 75 alin. (4) lit. a) și art. 83 alin. (3) lit. c) din Codul serviciilor media audiovizuale, Consiliul Audiovizualului a efectuat monitorizarea buletinului de știri difuzat de serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, prin prisma celor invocate de petiționar.

Rezultatele monitorizării au atestat că în data de 15 martie 2022, serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, în cadrul buletinului informativ „БЕСТИ-MOLDOVA” de la ora 19:00, a relatat un subiect despre mesajul postat în mediul online de către liderul autoproclamatei republici Donețk, Denis Pușilin, prin care acesta a anunțat instituirea zilei de 15 martie ca zi de doliu în Donețk, ca urmare a bombardării regiunii separatiste cu rachete de tip „Tochka-U” de către forțele de securitate ucrainene. În introducere, prezentatorul afirmă: „Глава „Донецкой народной республики” Денис Пушилин объявил вторник, 15 марта, днем траура по погибшим при обстреле украинскими силовиками Донецка ракетным комплексом „Точка-У””. Apoi urmează un fragment preluat din mesajul lui Denis Pușilin, de asemenea, citat de prezentator: „Удар был нанесен в дневное время, когда на улице много людей, активно движется транспорт, работают банки, магазины. Снаряд уничтожили в воздухе, в противном случае жертв было бы несоизмеримо больше. В результате обстрела множество погибших и раненых мирных жителей. 15 марта объявляется днем траура. Выражаю соболезнования родным и близким погибших. Желаю скорейшего выздоровления раненым” (19:23:24). Totodată, prezentatorul a specificat sursa platformei online: „Об этом Пушилин сообщил в своем Telegram-канале”.

Prin urmare sunt relevante prevederile **art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale**: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu o abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”, dat fiind faptul că subiectul monitorizat nu a oferit o documentare suficientă a informației sub aspect factologic, cu o abordare credibilă a evenimentelor, având în

vedere că nu au fost prezentate condițiile și împrejurările atacurilor cu rachete de tip „Tochka-U”, dar nici fapte care ar confirma cele relatate de prezentator.

Totodată, știrea a fost realizată doar în baza declarațiilor făcute de Denis Pușilin pe o rețea de socializare, fără a fi menționată și poziția părții ucrainene, ceea ce nu reprezintă o reflectare imparțială a informației și nici expunerea echilibrată a diferitor opinii.

La acest capitol este de specificat că la data de 14 martie 2022, poziția Ucrainei cu referire la atacul armat din Donețk era virală pe portalurile de știri atât ucrainene, cât și ale Federației Ruse.¹⁻²

Astfel, în poziția sa, Ucraina a precizat că racheta care a lovit or. Donețk aparține fără echivoc Federației Ruse, poziție care însă nu a fost prezentată de furnizor.

Prin Decizia nr. 61 din 02 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a sancționat „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, cu avertizare publică, pentru încălcarea prevederilor **art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale**, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (3) lit. a) din Cod.

De asemenea, prin Decizia nr. 89 din 23 martie 2022, Consiliul Audiovizualului a sancționat „TV-Comunicații Grup” SRL, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, cu amendă în mărime de 5 000 de lei, pentru încălcarea repetată a prevederilor **art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale**, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod.

În cadrul dezbaterilor publice, membrul Consiliului Audiovizualului, Ruslan Mihalevski, a precizat că o documentare foarte simplă putea ajuta la echilibrarea acestui subiect prin prezentarea poziției Ucrainei, care a fost anunțată cu o zi înainte de realizarea acestui buletin de știri – 14 martie. Ruslan Mihalevski a propus sancționarea furnizorului de servicii media cu amendă minimă de 5 000 de lei, reieșind din faptul că este doar un subiect și doar o încălcare. Ruslan Mihalevski a mai precizat că, uneori, nu este posibil de găsit o opinie alternativă în condiții de război și nu fiecare subiect poate fi însoțit de părerea altei părți, și anume din acest considerent, în proiectul de decizie a inclus referințe la surse, pentru a demonstra că un mic efort al reporterilor, al editorilor ajută la echilibrarea acestor subiecte.

La rândul său, membra Consiliului Audiovizualului, Larisa Turea, consideră că este o încălcare destul de gravă, pentru că are loc o substituție a informației, fapt care a dus la o manipulare evidentă, și dacă ar fi fost căutată informația corectă ar fi fost găsită ușor. Din acest considerent, Larisa Turea a propus sancționarea furnizorului de servicii media cu amendă în mărime de cel puțin 7 000 de lei.

Vicepreședinta Consiliului Audiovizualului, Ana Gonța, a menționat că susține propunerea lui Ruslan Mihalevski privind mărirea amenzii, deoarece știrea dată nu a fost clară, mai ales că acest atac a avut loc pe data de 14 martie 2022, iar în buletinul de știri de la „RTR Moldova” din această zi nu s-a relatat nimic despre acest fapt, pe când la 15 martie a apărut o știre, care e clar că ar fi trebuit să fie o continuare a unui fapt deja întâmplat, motiv din care consumatorul de informație trebuia singur să caute ce e cu acest atac și de ce e declarată zi de doliu.

În temeiul prevederilor Codului serviciilor media audiovizuale al Republicii Moldova, aprobat prin Legea nr. 174/2018, **Consiliul Audiovizualului**

¹ <https://ua.interfax.com.ua/news/general/813167.html>

² <https://www.mk.ru/incident/2022/03/14/minoborony-ukrainy-oproverglo-svyaz-s-raketoy-tochkau-v-donecke.html>

DECIDE:

1. A lua act de rezultatele monitorizării serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, urmare a sesizării Asociației Obștești Comunitatea „WatchDog.MD” (PRO (7) UNANIM – L. VIȚU-EȘANU, A. GONȚA, T. CRESTENCO, O. DABIJA, R. MIHALEVSCHI, E. RÎBCA și L. TUREA).

2. A sancționa cu amendă în mărime de 5 000 de lei „TV-Comunicații Grup” SRL”, fondatoarea serviciului media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, în conformitate cu prevederile art. 84 alin. (5) lit. k) din Cod (PRO (4) – A. GONȚA, T. CRESTENCO, R. MIHALEVSCHI și E. RÎBCA; CONTRA (3) – L. VIȚU-EȘANU, O. DABIJA și L. TUREA).

3. În conformitate cu prevederile art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, „TV-Comunicații Grup” SRL este obligat să difuzeze textul sancțiunii în următoarele 48 de ore de la data adoptării deciziei privind aplicarea sancțiunii, sonor și/sau vizual, de cel puțin 3 ori, în orele de maximă audiență, din care o dată în principalul program audiovizual de știri, în cazul serviciilor media audiovizuale generaliste și/sau de știri:

Consiliul Audiovizualului a sancționat cu amendă în mărime de 5 0000 de lei serviciul media audiovizual de televiziune „RTR Moldova”, pentru încălcarea repetată a prevederilor art. 13 alin. (4) din Codul serviciilor media audiovizuale, conform cărora: „În cadrul programelor audiovizuale de știri, pentru care exactitatea și corectitudinea sunt esențiale, relatările trebuie să provină din surse sigure, suficient documentate sub aspect factologic, cu abordare credibilă și imparțială a evenimentelor, cu reflectarea echilibrată a diferitor opinii”.

4. „TV-Comunicații Grup” SRL va prezenta, în termen de 5 zile de la aducerea la cunoștință a prezentei decizii, un raport despre executarea prevederilor art. 84 alin. (11) și (12) din Codul serviciilor media audiovizuale, care va include data și ora difuzării textului sancțiunii.

5. „TV-Comunicații Grup” SRL va prezenta dovada achitării amenzii în termen de 30 de zile din momentul publicării prezentei decizii în Monitorul Oficial.

Datele bancare pentru achitarea amenzii: Cod fiscal: 1006601000037

Beneficiar: Ministerul Finanțelor – Trezoreria de Stat

Adresa băncii: mun. Chișinău, str. Constantin Tănase, 7

Codul IBAN: MDXXTR G AAA 143111 LLLL 0000

„XX” – codul de control, care se formează conform Anexei nr. 4 la Hotărârea Consiliului de administrație al Băncii Naționale a Moldovei nr. 157 din 1 august 2013 „Regulamentul cu privire la Transferul de credit” (cod numeric); „LLLL” – cod ce descifrează codul localității conform CUATM (cod numeric).

6. Prezenta decizie poate fi contestată cu o cerere prealabilă la Consiliul Audiovizualului în termen de 30 de zile de la data comunicării deciziei. În ordine de contencios administrativ, decizia poate fi contestată la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3), în termen de 30 de zile din data comunicării răspunsului cu privire la cererea prealabilă sau din data expirării termenului prevăzut pentru soluționarea acesteia.

7. Controlul asupra executării prezentei decizii îl exercită Direcția monitorizare TV și Serviciul economie, finanțe și evidență contabilă.

8. Prezenta decizie intră în vigoare la data adoptării și va fi publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina web a Consiliului Audiovizualului.

PREȘEDINTĂ

Liliana VIȚU-EȘANU